

İlahi Çağrı - Mahşerin Provası: Hac Divine Call - Rehearsal of the Apocalypse: Hajj

SELÇUK GÜNGÖR

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi,
Yabancı Diller Fakültesi İdari Personeli.
Ankara, Türkiye
Ankara Social Sciences University,
Faculty of Foreign Languages Administrative Staff.
Ankara, Turkey

Türü: Deneme
selcuk.gungor@asbu.edu.tr

Geliş Tarihi: 1 Kasım 2021 | **Yayın Tarihi:** 21 Aralık 2021

Göklerden gelen bir çağrıdır hac. Rabbimizin bizi kendisine muhatap alarak, haremine bizleri davet ettiği kutlu bir yolculuktur hac. Âlemleri yaratan ve içerisinde insanı varlıkların en şerefli kılan Yüce Allah: "...Gücü yetenlerin, Beytullah'ı haccetmeleri, insanlar üzerinde Allah'ın bir hakkıdır. Kim inkâr ederse, şüphesiz Allah bütün âlemlerden müstağnidir." (Âl-i İmran, 97) buyurmuştur. Belirli şartları taşıyan insanları haccetmekle yükümlü tutmuştur. İslâm'ın beş temel esasından biri olan hac ibadeti, dinin şeâirindedir. İslâmî esaslardan olan hac, İslâm dininin evrenselliğinin, birlik ve beraberliğinin, ırk, renk, dil, cinsiyet, kültür ve ülke ayırımı yapmadan bütün mümin ve Müslümanların eşitliğinin temsil edildiği bir ibadettir. Hac, birçok hikmetleri içinde barındıran hem bedenî hem ruhi hem de malî bir ibadettir. Hac, insanları evrensel bir Müslüman yaparak idrak ve bilinç yenileme fırsatı sunar. Hac, Müslümanların birliğini, dirliğini ve bütünlüğünü adeta tek yumruk olmasını temsil eder. Hac, dünya Müslümanlarının kaynaşmasını; birbirlerini ve değişik kültürleri tanımalarını sağlar. Hac, dinî bilinçlenmeye, imanın harekete geçirilmesine, maddî ve mânevî kirlilerden arınmaya, gönlün bütün içtenliğiyle Allah'a yönelmesine aracı olur.

Hac ibadeti -iyi değerlendirildiğinde- insanları daha samimi bir dindarlık sürecine taşır. Bu ibadet aynı zamanda takvâ duygusuna ermede çok önemli bir fırsattır. Yüreklere Kâbe hasreti, ölüm terbiyesi, peygamber sevdâsı eken bir hac yaşamak için bu ibadeti ihlasla yapmak gerekir. Çünkü ihlasla yapılan mebrûr bir hac, insanı dünyada huzur ve mutluluğa gark eder, Rıza-i Bârî'ye ulaştırır ve cennete götürür.

Hac, ruhun Allah'a yükselişini temsil ettiğinden Kâbe hedef değil, belki sonsuzluğa ve bu manevi atmosfere geçişin başlangıcıdır. Dıştan bakıldığında sembolik davranışlar şeklinde görünen hacdaki her ibadetin ve şeklin bir anlamı, mümini eğitici ve bilinçlendirici bir yönü vardır. Hac ibadeti esnasında bu anlam ve bilinci yakalayabilen, haccın hikmetlerine nüfûz edebilen müminler, geçmiş

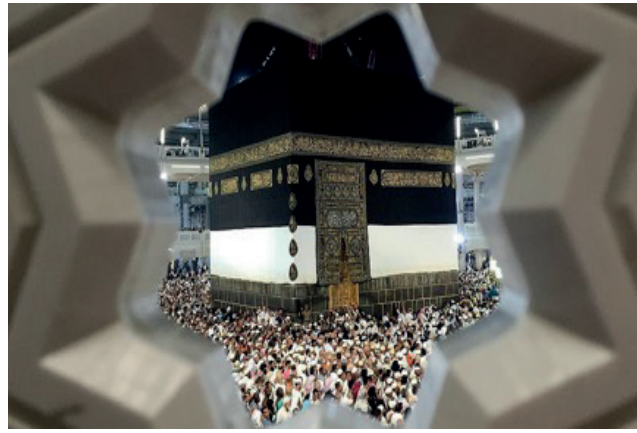
hata ve günahlarından arınarak hayata yeni bir canlılık ve şuurla dönerler. Hac, onların hayatında kalıcı etkilere sahip bir dönüm noktası olur. Hacı olan kişi, kutsal yolculuğundan döndükten sonra geride bıraktıklarına, orada neler biriktirip nelerden kurtulduklarına, nelerin sahibi olduğuna bakmalı ve kendini her daim kontrol etmelidir.

Hac, dış görünüşü itibariyle sembolleri andıran, gerçekte ise çeşitli ruhi eğitimleri sağlayan birbirinden farklı davranışların toplamından ibarettir. Hac, müminin kendi kendisinin farkına varma sürecidir. Kişi hacdaki tüm menâsikleri hatırlar, onlarla yaşar ve haccı hayatına mâl ederse işte o zaman hayatında yeni bir sayfa açmış olur.

Namaz: Günlük İbadet

Oruç ve Zekat: Yıllık İbadet

Hac: Ömürlük İbadet

Hacca bir kere gitmek farzdır. Birden fazlası nafiledir; ancak müminler bir kez buranın tadını aldıklarında, bu tat damaklarında öyle bir kalır ki her zaman tekrar tekrar hacca gitmek isterler.

Din, mezhep, sırat, tarikat, sünnet, hac; bütün bu kelimeler yol demek, takip edilmesi gereken izlenmesi gereken bir yol... Bu yolda insan müebbet yolcu. Hac yolu, hayat yoludur. Mahacce; geniş ve doğru yol demektir. Hac, mukaddes ve içi sırlarla dolu olan yola revân olmaktadır. Öyle bir yol ki bu yol, Allah yolu, rabbanî bir yol, peygamberlerin, sıddıkların salih insanların yolu. Hac; “Sen ey insan! Ebedi bir yolcusun, bunu asla unutma!” çağrısıdır.

Hac yolculuğunun heyecan veren başka bir tarafı da onun bir taraftan Hz. İbrahim (a.s), Hz. Peygamber (s.a.s) ve Sahabe asırlarına, yani geçmişe; diğer taraftan da hacda elde edilen manevi kazanımlarla geleceğe yapılan bir yolculuk olmasıdır. Yani hac yolcusu sanki bir zaman tüneliyle Hz. İbrahim’e (as) ailesine ve asr-ı saâdete gitmekte, orada yaşamış peygamberlerin sâlih kulların ayak izlerini takip ederek sırra ermektedir. Hac gurbete değil insanın sıla- i rahime yolculuğudur. Çünkü baba ocağı, ana kucağı orasıdır. İnsana bağrını açan ilk mekân Mekke’dir.

Hac, müminin özüne iltica etmesidir. Yani bir gurbet değil, sılanın ta kendisidir. İnananların Kâbe’ye veda eylerken gözyaşı dökmeleri de sıladan gurbete dönüşün yürekteki yansımasıdır. Hac, bütün insanlığa ilâhî bir barış ve dostluk davetidir. Rabbimiz hacla ilgili olarak şöyle buyuruyor: “*Orada apaçık nişâneler, (ayrıca) İbrahim’in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. Kim inkâr ederse bilmelidir ki, Allah bütün âlemlerden müstağnidir*” (Âl-i İmran, 97).

Mihnet ve meşakkatlerine katlanarak her türlü zorluğa rağmen haccetmek, gönülde hac sevgisinin oluşmasını sağlar; gönül Kâbe’sini imar eder. Hac farızasını bu şekilde tamamlayıp dönenlere Allah

Teâlâ bundan sonraki yol haritaları hakkında şu tavsiyelerde bulunur: “Hac ibadetlerinizi bitirince, babalarınızı andığınız gibi, hatta ondan daha kuvvetli bir şekilde Allah’ı zikredin. İnsanlardan öyleleri var ki: Ey Rabbimiz! Bize dünyada ver, derler. Böyle kimselerin ahiretten hiç nasibi yoktur. İnsanlardan bir kısmı da: Ey Rabbimiz! Bize dünyada da güzellik ver, ahirette de güzellik ver. Bizi cehennem azabından koru! derler” (el-Bakara, 200-201).

Haccı ifa ederek beldesine dönenin en büyük kazanımı, kalbinin Allah ile kurduğu ilişkisidir. Çünkü dünyada en büyük servet, Allah’ın rızasına ermek; “el kârda gönül yârda” anlayışı ile sayılı nefesleri tamamlayabilmektir. Her yıl milyonlarca Müslüman, Beytullah’ı ziyaret ederek hac ve umre ibadetini gerçekleştirir. Hac dünyanın hayhuyundan uzaklaşmak ve arınmak için iyi bir fırsattır. Bu kutlu yolculukla birlikte gönüller Beytullah’a akar. Bu tabii merasim mağşerin bir çeşit provasıdır. Her ırktan, her dilden ve her coğrafyadan insan burada İslâm kardeşliği paydasında bir araya gelir. Burada aradıkları ebedî huzura ve sükûna kavuşurlar. Gül bahçesine giren oradan gül demeti getirir. Kâbe’de hac ile Hakk’ın gül bahçesine giren, yüzünde güzel sıfatlar, özünde yüce tecelliler ve elinde nâdide armağanlar ile döner. Oradan gelecek en nâdide armağan Muhammedî bir ahlâk, Sıddîkî bir teslimiyet, Fârûkî bir adâlet, Zinnûreynî bir hayâ, Hayderî bir ilim, irfân ve fütüvvet anlayışıdır.

